

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Poznań, dnia 12 maja 2022 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XII Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: sędzia Małgorzata Małecka

Protokolant: protokolant sądowy Tomasz Wojciechowski

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 28 kwietnia 2022 r. w P.

sprawy z powództwa Skarbu Państwa reprezentowanego przez Nadleśniczego Nadleśnictwa W. przeciwko (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P.

o zapłatę

- I. Zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 91.705,24 zł (dziewięćdziesiąt jeden tysięcy siedemset pięć złotych 24/100 groszy) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 2 lipca 2018 r. do dnia zapłaty;
- II. Zasądza od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 5.400 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
- III. Nakazuje ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa (Sąd Okręgowy w Poznaniu) kwotę 4.586 zł tytułem opłaty sądowej od pozwu, której powód nie miał obowiązku uiścić.

/-/ Sędzia Małgorzata Małecka

UZASADNIENIE WYROKU Z DNIA 12 MAJA 2022 R.

Pozwem z dnia 7 kwietnia 2020 r. (k. 1-10), uzupełnionym pismem z dnia 13 maja 2020 r. (k. 150-153) powód Skarb Państwa reprezentowany przez Nadleśniczego Nadleśnictwa W. wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. kwoty 91.705,24 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych od dnia 2 lipca 2018 r. do dnia zapłaty, a także o zasądzenie od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Nadleśniczego Nadleśnictwa W. kosztów postępowania, w tym o zasądzenie od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód podał, że domaga się zasądzenia od pozwanej spółki żądanej kwoty, stanowiącej nieuiszczone w pełnej wysokości wynagrodzenie należne powodowi z tytułu służebności przesyłu za II kwartał 2018 r., które to służebności zostały ustanowione na gruntach Skarbu Państwa, będących w zarządzie Nadleśnictwa W.. Wyjaśnił, że pomiędzy stronami zaistniał spór na tle wysokości należnego wynagrodzenia za korzystanie przez pozwanego z gruntów powoda położonych pod napowietrznymi liniami energetycznymi na terenie Nadleśnictwa na podstawie służebności przesyłu. Wynagrodzenie za ustanowienie tej służebności należne jest w wysokości odpowiadającej wartości podatków i opłat ponoszonych przez powoda od części nieruchomości, z której korzystanie jest ograniczone w związku z obciążeniem nieruchomości służebnością przesyłu. Do roku 2017 od powierzchni pasa służebności przesyłu powód deklarował i odprowadzał podatek leśny. Do tego czasu była to praktyka powszechna w skali kraju. Jednakże począwszy od roku 2016 w kolejnych wyrokach Naczelny Sąd Administracyjny dokonał wykładni istotnych dla tego zagadnienia przepisów prawnych, w efekcie czego utrzymała się linia orzecznicza, zgodnie z którą od powierzchni pasa służebności przesyłu należy odprowadzać podatek od nieruchomości, który jest istotnie wyższy

aniżeli podatek leśny. W związku z tym, powód w roku 2018 zadeklarował i uiścił od powierzchni pasa służebności przesyłu podatek od nieruchomości. W konsekwencji tego, powód zażądał od pozwanego wynagrodzenia z tytułu służebności przesyłu w kwocie równej zadeklarowanemu i odprowadzonemu podatkowi od nieruchomości. Kwota ta znacznie przewyższa wysokość deklarowanego i odprowadzanego w latach wcześniejszych podatku leśnego. Pozwany nie zgodził się na uiszczenie wynagrodzenia z tytułu ustanowionej służebności przesyłu w kwocie zażądanej przez powoda. W roku 2018 pozwany uiścił wynagrodzenie z tytułu ww. służebności w kwocie, która byłaby właściwa, gdyby powód zadeklarował w roku 2018 podatek rolny bądź leśny. W pozostałym zakresie pozwany w dalszym odmówił uiszczenia wynagrodzenia z tytułu ustanowionej służebności przesyłu. Niniejszy pozew dotyczy wynagrodzenia z tytułu służebności przesyłu należnego powodowi od pozwanego za II kwartał 2018 r., pomniejszonego o kwoty już wpłacone przez pozwanego.

W **odpowiedzi na pozew** z dnia 4 grudnia 2020 r. (k. 159-173) pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

W uzasadnieniu stanowiska pozwany wskazał, że brak jest podstaw faktycznych i prawnych do dochodzenia objętych pozwem roszczeń. Przy tym pozwany przyznał, że spór między stronami koncentruje się wokół kwestii prawnych, a nie stanu faktycznego, w związku z czym rozstrzygnięcie w sprawie koncentrować będzie się na wykładni oświadczeń woli stron zawartych w umowach i w następstwie orzeczeniu, czy powód ma prawo żądania od pozwanego wynagrodzenia w nieuzgodnionej przez strony wysokości, która to wysokość wynagrodzenia została obliczona przez powoda w oparciu o wysokość samodzielnie zadeklarowanych podatków, których stawki nie wynikały z przepisów prawa, ani z decyzji podatkowej, ale z samodzielnie dokonanej interpretacji podatnika (powoda). Pozwany podkreślił, że z żadnej umowy stron nie wynika obowiązek pozwanego do zapłaty zadeklarowanego przez powoda podatku, ale istnieje obowiązek zapłaty wynagrodzenia cywilnoprawnego, którego wysokość jest ustalona na podstawie uzgodnionych z pozwanym w deklaracji podatkowej prawidłowych stawek podatku. Tymczasem powód, składając deklaracje podatkowe za rok 2018, zmienił dotychczasowy sposób postępowania, który strony zgodnie realizowały od 2012 r. i nie dochował umownego trybu uzgodnienia z pozwanym stawek podatku na rok 2018. W ocenie pozwanego, powód nie wykazał dowodowo zasadności roszczenia, skorelowanego z wysokością zapłaconych podatków – pozwany zakwestionował bowiem prawidłowość zadeklarowanego podatku w 2018 r., wskazując, że tak długo, jak w obrocie prawnym nie istnieje decyzja podatkowa, od której wniesione zostaną wszelkie prawem przewidziane zwyczajne środki odwoławcze, tak długo pierwotne źródło roszczenia powoda (zapłacone podatki), pozostają nieudowodnione, co czyni powództwo co najmniej przedwczesnym. Dalej, w świetle konstytucyjnej zasady nakładania podatków jedynie w drodze ustawy, pozwany ocenił jako chybione stanowisko powoda o nadaniu nowej treści normatywnej przepisów podatkowych w drodze interpretacji orzeczeń sądów administracyjnych, czy wytycznych ministerialnych wydanych w innych, indywidualnych sprawach. Nadto nie jest prawdą, że w 2018 r. istniała jednolita, ugruntowana linia orzecznicza odnośnie stawek podatku pod liniami elektroenergetycznymi. Aby można było uznać działanie powoda za uzasadnione, powinien on wykazać, że zmiana jego działania wynikała z jednoznacznych przepisów prawa podatkowego. Tymczasem, przy próbie dowolnej zmiany utrwalonej praktyki stosowania łączących strony umów, powód nie może korzystać z ochrony prawa. Strony umówiły się na podejmowanie legalnych działań, mających na celu uznanie przez organy podatkowe za właściwą stawkę podatku w wysokości jak dla gruntów leśnych i rolnych, a w przypadku niekorzystnego rozstrzygnięcia w postępowaniu podatkowym – dążenie do legalnej zmiany w postępowaniu sądowo-administracyjnym. W sprawie natomiast powód całkowicie pominął możliwość weryfikacji złożonej deklaracji w postępowaniu podatkowym, a następnie sądowo-administracyjnym.

Na dalszym etapie postępowania strony podtrzymały dotychczasowe stanowiska procesowe, rozwijając je o dalszą argumentację w pismach z dnia 8 lutego 2021 r. (k. 259-269), 22 lutego 2021 r. (k. 272-286), na rozprawie dnia 24 lutego 2022 r. (k. 297-299) oraz 28 kwietnia 2022 r. (k. 304-306).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód - Skarb Państwa jest ujawnionym właścicielem m.in. nieruchomości objętych księgami wieczystymi nr (...), położonych na terenie gminy W., Powiat (...).

Fakty niesporne.

Pozwany (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. jest przedsiębiorstwem energetycznym i właścicielem napowietrznych linii elektroenergetycznych przebiegających nad nieruchomościami powoda. Pozwany korzysta dla celów prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej z nieruchomości powoda w zakresie pasów technicznych - pasów służebności przesyłu.

Fakty niesporne, a nadto dowód: informacja krajowego rejestru sądowego pozwanego – k. 12-17.

Dnia 16 sierpnia 2012 r. Skarb Państwa - Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe - Regionalne Dyrekcje Lasów Państwowych w G., P., P., S., S., T., W. i Z. zawarł z pozwanym ramową umowę o współpracy nr (...), której przedmiotem było ustalenie zasad i warunków współdziałania stron w zakresie prowadzenia przez pozwanego lub inny podmiot działający w jej imieniu eksploatacji, konserwacji, remontów i modernizacji linii i urządzeń elektroenergetycznych stanowiących własność pozwanego, a posadowionych na gruntach pozostających w zarządzie Lasów Państwowych na terenie nadzorowanym przez poszczególne (...) Dyrekcje oraz prowadzenie uzgodnień budowy na tych gruntach przez pozwaną nowych linii i urządzeń elektroenergetycznych (§1 ust. 1 umowy).

Strony ww. umowy wyraziły wolę ustanowienia przez Lasy Państwowe działające w imieniu Skarbu Państwa, jako właściciela nieruchomości, w ramach obowiązującego prawa, odpłatnej służebności przesyłu linii elektroenergetycznych posadowionych na gruntach pozostających w zarządzie Lasów Państwowych (§ 1 ust. 2 umowy).

Do czasu ustanowienia służebności przesyłu, zasady i warunki współdziałania pomiędzy stronami określać miała przedmiotowa umowa oraz zawarte w jej wykonaniu umowy wykonawcze (§ 1 ust. 3 umowy).

Z tytułu umożliwienia pozwanemu dostępu do linii i urządzeń elektroenergetycznych, Lasom Państwowym przysługiwało wynagrodzenie (§ 3 ust. 1 umowy).

Wielkość powierzchni dla ustalenia wynagrodzenia rocznego miała zostać określona w oparciu o uzgodnione przez strony wykazy, wykonane na podstawie inwentaryzacji istniejących obecnie pasów technicznych oraz wymaganych zgodnie z polskimi normami (§ 4 ust. 1 umowy).

Roczne wynagrodzenie należne właściwym nadleśnictwom za 1m² gruntu skalkulowane zostanie na podstawie równowartości podatku od nieruchomości lub podatku leśnego i rolnego zależnej od kategorii „gruntów” wynikających z ewidencji gruntów i budynków, zadeklarowanych przez poszczególne nadleśnictwa w deklaracjach złożonych właściwemu organowi podatkowemu za dany rok podatkowy dla powierzchni określonej zgodnie z § 4 ramowej umowy o współpracy (§ 5 ust. 1 umowy).

Wysokość opodatkowania gruntów miała być określana na podstawie oświadczeń właściwych nadleśnictw, uzgodnionych z pozwanym (§ 5 ust. 3 umowy).

Strony zadeklarowały - w granicach obowiązującego prawa - podejmowanie działań, zmierzających do kwalifikacji gruntów jako grunty leśne, opodatkowane podatkiem leśnym (§ 5 ust. 4 umowy).

Na okoliczność obciążenia z tytułu wynagrodzenia, o którym mowa w § 5 ust. 1, właściwe Nadleśnictwo miało wystawiać kwartalne faktury VAT w terminie 7 dni od daty uzgodnienia z pozwaną załączników nr 1 i 2 do (...), nie później jednak niż do dnia kończącego drugi miesiąc danego kwartału, z terminem płatności przypadającym na ostatni dzień kwartału (§ 6 ust. 1 umowy).

„Umowa Ramowa” zawarta została na czas określony, niezbędny do ustanowienia służebności przesyłu dla wszystkich gruntów objętych umowami wykonawczymi (§ 12 ust. 2 umowy).

Załączniki do umowy ramowej stanowiły wzór umowy wykonawczej oraz wzór zapisów w akcie notarialnym ustanowienia służebności przesyłu. W załączniku nr 2 do ramowej umowy o współpracy w postaci wzoru zapisów w akcie notarialnym ustanowienia służebności przesyłu, w zakresie wysokości wynagrodzenia i sposobu jego wyliczenia oraz korygowania zawarto zapis, że z tytułu ustanowienia służebności przesyłu na rzecz pozwanej dla linii i urządzeń elektroenergetycznych stanowiących jej własność, zabudowanych na gruntach Skarbu Państwa pozostających w zarządzie nadleśnictwa, nadleśnictwu przysługuje wynagrodzenie w wysokości odpowiadającej wartości podatków i opłat poniesionych przez nie od części nieruchomości, z której korzystanie jest ograniczone w związku z obciążeniem jej służebnością przesyłu (II.1). Wskazano również, że wynagrodzenie to płatne będzie corocznie z dołu w okresach kwartalnych, a faktury VAT płatne będą na wskazany w fakturach rachunek bankowy (II.2).

Fakty niesporne, a nadto dowód: ramowa umowa o współpracy Nr (...) z 16 sierpnia 2012 r. z załącznikami - k. 179-194.

W wykonaniu ww. umowy ramowej z 16 sierpnia 2012r. powód Skarb Państwa – Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe – Nadleśnictwo W. z siedzibą we W. zawarł z pozwanym dwie umowy wykonawcze: nr (...) -2 z dnia 13 listopada 2012 r. oraz nr ZO – (...) - (...) z dnia 14 listopada 2012 r. Obie umowy zawierały analogiczną treść.

Przedmiotem każdej umowy wykonawczej było ustalenie szczegółowych zasad i warunków współdziałania pomiędzy jej stronami w zakresie prowadzenia przez pozwanego lub inny podmiot działający w jej imieniu eksploatacji, konserwacji, remontów i modernizacji linii i urządzeń elektroenergetycznych stanowiących własność pozwanego, a posadowionych na gruntach pozostających w zarządzie powoda, a eksploatowanych przez Rejon (...) S. w Oddziale (...) P. oraz prowadzenia uzgodnień budowy na tych gruntach przez pozwanego nowych linii i urządzeń elektroenergetycznych (§ 1 ust. 1 każdej z umów).

Umowa miała określać zasady i warunki współdziałania pomiędzy stronami do czasu ustanowienia służebności przesyłu (§ 1 ust. 3 każdej z umów).

W dalszej części umowy przewidziano, że powodowi z tytułu umożliwienia pozwanemu dostępu do linii i urządzeń elektroenergetycznych, przysługuje wynagrodzenie roczne (§ 3 ust. 1 lit. a każdej z umów). Jego wysokość ustalana była m.in. przy uwzględnieniu wielkości powierzchni określonej w załączniku nr 1 do każdej z umów (§ 4 ust. 1 każdej z umów). Załącznik nr 2 do umów stanowił oświadczenie powoda sporządzone w formie wykazu o wysokości deklarowanych w poszczególnych gminach kwotach podatku od nieruchomości, podatku leśnego lub podatku rolnego. Zastrzeżono przy tym, że pozwana ma prawo do weryfikacji zgodności oświadczeń ze stanem faktycznym (§ 4 ust. 3 każdej z umów).

Strony uzgodniły, że roczne wynagrodzenie należne powodowi za 1m² gruntu skalkulowane zostanie na podstawie równowartości podatku od nieruchomości lub podatku leśnego i rolnego, zależnej od kategorii gruntów wynikających z ewidencji gruntów i budynków, zadeklarowanych przez powoda w deklaracjach złożonych właściwemu organowi podatkowemu za dany rok podatkowy dla powierzchni określonej zgodnie z umową (§ 5 ust. 1 każdej z umów). Jednocześnie wskazano, że wysokość opodatkowania gruntów określana będzie na podstawie oświadczeń powoda uzgodnionych z pozwaną (§ 5 ust. 3 każdej z umów).

Strony rozliczały się z tytułu należnego wynagrodzenia na podstawie faktur VAT wystawianych kwartalnie, z terminem płatności przypadającym na ostatni dzień tego kwartału (§ 6 ust. 1 każdej z umów).

Strony uzgodniły, że w terminie 2 lat od podpisania umów, na gruntach objętych umowami Nadleśnictwo ustanowi na rzecz (...) Sp. z o.o. służebności przesyłu (§ 11 ust. 1 każdej z umów).

Każda z ww. umów wykonawczych zawarta została na czas określony niezbędny do ustanowienia służebności przesyłu dla wszystkich objętych nimi gruntów. Jednocześnie strony postanowiły, że w przypadku ustanowienia ostatniej służebności przesyłu, umowa wykonawcza ulega rozwiązaniu (§ 12 ust. 3 każdej z umów).

Fakty niesporne, a nadto dowód: umowa wykonawcza nr (...) - 2 z dnia 13 listopada 2012 r. – k. 195-201, umowa wykonawcza nr ZO – (...) - (...) z dnia 14 listopada 2012 r. – k. 202-210.

Opierając się na treści umowy ramowej oraz umów wykonawczych, w dniu 12 listopada 2014 r. (...) Sp. z o.o. i Skarb Państwa – Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, reprezentowane przez Nadleśniczego Nadleśnictwa W., zawarli umowę o ustanowienie służebności przesyłu w formie aktu notarialnego sporządzonego przez zastępcę notariusza K. J. – notariusza B. P., rep. (...)

Umowa dotyczyła nieruchomości stanowiącej własność Skarbu Państwa, będących w zarządzie Nadleśnictwa W. (Rejon (...) S.), opisaney w księdze wieczystej (...), położonej w C., gm. W., Powiat (...), w której skład wchodzi działki gruntu o numerach (...), (...), (...) i (...).

Z kolei w dniu 13 listopada 2014 r. (...) Sp. z o.o. i Skarb Państwa – Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, reprezentowane przez Nadleśniczego Nadleśnictwa W., zawarli kolejną umowę o ustanowienie służebności przesyłu w formie aktu notarialnego sporządzonego przez zastępcę notariusza K. J. – notariusza B. P., rep. A nr 2015/2014.

Umowa dotyczyła nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa, będących w zarządzie Nadleśnictwa W., położonych na terenie gminy W., Powiat (...), opisanych w księgach wieczystych nr: (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...).

Obie umowy zawierały analogiczną treść.

W treści obu umów wymieniono i opisano części działek gruntu, zajętych przez linie i urządzenia należące do (...) sp. z o.o. Ponadto załącznikami do ww. umów były arkusze map o treści mapy ewidencyjnej z oznaczeniem przebiegu urządzeń elektroenergetycznych.

W umowach strony przewidziały, że ustanawiana na rzecz (...) Sp. z o.o. służebność przesyłu ma polegać na znoszeniu istnienia posadowionych na nieruchomości obciążonej linii i urządzeń elektroenergetycznych pozwanego, prawie do korzystania przez pozwanego z nieruchomości obciążonej w zakresie niezbędnym do wykonywania prac eksploatacyjnych, konserwacji, remontów, modernizacji, usuwania awarii, przebudowy i rozbudowy linii i urządzeń elektroenergetycznych, wycince drzew bądź krzewów bądź ich podkrzesywaniu w zakresie niezbędnym dla utrzymania linii i urządzeń elektroenergetycznych w należyтым stanie, w celu uniknięcia zagrożenia dla funkcjonowania tych linii i urządzeń elektroenergetycznych, wraz z prawem wejścia i wjazdu na teren działek odpowiednim sprzętem przez pracowników (...) sp. z o.o. w P. i jego następców prawnych i wszystkie podmioty i osoby, którymi spółka posługuje się w ramach prowadzonej działalności (§ 4 umowy).

Służebności przesyłu zostały ustanowione przez strony odpłatnie. W treści umów wskazano, że z tytułu ustanowienia służebności przesyłu na rzecz pozwanego dla linii i urządzeń elektroenergetycznych stanowiących własność pozwanego, zbudowanych na gruntach Skarbu Państwa pozostających w zarządzie Nadleśnictwa (powoda), powodowi przysługuje wynagrodzenie w wysokości odpowiadającej wartości podatków i opłat poniesionych przez Nadleśnictwo od części nieruchomości, z której korzystanie jest ograniczone w związku z obciążeniem nieruchomości służebnością przesyłu (§ 5 pkt 1 umowy).

Wynagrodzenie miało być płatne corocznie z dołu w okresach kwartalnych, na podstawie faktur VAT wystawianych przez Nadleśnictwo. Wynagrodzenie kwartalne miało stanowić 1/4 część wynagrodzenia rocznego (§ 5 pkt 2 umowy).

Podstawą zapłaty wynagrodzenia miało być wystawienie i doręczenie faktury (...) sp. z o.o. w P. przez Nadleśnictwo - powoda, najpóźniej do końca drugiego miesiąca danego kwartału. Faktury VAT płatne miały być na wskazany w fakturach rachunek bankowy, najpóźniej w ostatnim dniu kwartału (§ 5 pkt 3 umowy).

Do ustalonego wynagrodzenia miał być doliczony podatek od towarów i usług w wysokości obowiązującej w dniu wystawienia faktury (§ 5 pkt 4 umowy).

Dalej podano, że wysokość rocznego wynagrodzenia z tytułu służebności miała być ustalana na podstawie oświadczenia Nadleśniczego (powoda) o wysokości zadeklarowanych w danym roku podatkowym podatkach i opłatach od części nieruchomości, na których ustanowiona została służebność przesyłu. W dalszej części postanowienia sprecyzowano formę oświadczenia, jego treść i termin nadesłania. Spółce zastrzeżono prawo do bieżącej weryfikacji zgodności oświadczenia ze stanem faktycznym (§ 5 pkt 5 umowy).

W dalszej części umów zastrzeżono, że w przypadku gdy właściwy organ podatkowy wyda decyzję administracyjną, od której wniesione zostaną wszelkie przewidziane prawem zwyczajne środki odwoławcze, zmieniającą wysokość zapłaconego podatku w danym roku podatkowym od gruntów, na których została ustanowiona służebność przesyłu, to E. O. zobowiązany będzie do wyrównania Nadleśnictwu kwoty zapłaconego podatku za okres ustalony decyzją, a roczne wynagrodzenie Nadleśnictwa w takiej sytuacji ulegnie skorygowaniu o wartość wynikającą z tej decyzji w terminie 30 dni od dnia powiadomienia o tym fakcie pozwanego przez powoda na piśmie (§ 5 pkt 8 umowy).

Wówczas Nadleśnictwo miało obowiązek przedstawić (...) Sp. z o.o. w terminie 4 dni od daty doręczenia decyzji administracyjnej (wydanej w I bądź II instancji), opinię co do braku zasadności składania środków odwoławczych wraz ze stosownym uzasadnieniem; zasada konieczności wykorzystania środków odwoławczych nie obowiązuje w sprawach, w których ich wniesienie byłoby oczywiście nieuzasadnione; w terminie kolejnych 4 dni Spółka (...) Sp. z o.o. przekaże Nadleśnictwu swoje stanowisko w tej sprawie. Brak stanowiska (...) Sp. z o.o. we wskazanym wyżej terminie będzie równoznaczne z brakiem zasadności składania odwołania od decyzji administracyjnej - opinii i stanowiska, o których mowa powyżej, będą przesyłane faksem za potwierdzeniem w godzinach pracy stron, bądź pocztą elektroniczną (§ 5 pkt 10 umowy).

Przy tym strony ustaliły, że korekta wynagrodzenia w m.in. ww. przypadku wymagać będzie aktualizacji oświadczenia, o którym mowa w § 5 pkt 5 umowy oraz wystawienia przez powoda faktury korygującej (§5 pkt 12 umowy).

Fakty niesporne, a nadto dowód: akt notarialny z dnia 12 listopada 2014 r. rep. A nr 1942/2014 – umowa ustanowienia odpłatnej służebności przesyłu z załącznikami - k. 60-66, akt notarialny z dnia 12 listopada 2014 r. rep. A nr 2015/2014 – umowa ustanowienia odpłatnej służebności przesyłu z załącznikami - k. 67-138.

Strony rozpoczęły wykonywanie umów. Pozwany korzystał z ustanowionych służebności i zgodnie z treścią umów płacił powodowi w terminach określonych umową wynagrodzenie w kwotach bezspornych. Do roku 2017 r. włącznie Nadleśnictwo deklarowało stawki podatku od nieruchomości dla gruntów leżących pod liniami elektroenergetycznymi w wysokości podatku dla gruntów, na których prowadzona jest działalność leśna i rolna, co znajdowało wyraz w wystawianych przez powoda i opłacanych przez pozwanego fakturach VAT.

W orzecznictwie wojewódzkich sądów administracyjnych do 2015 r. przeważał pogląd, że grunty pod liniami energetycznymi, sklasyfikowane jako lasy, podlegają opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości tylko wówczas, gdy organ podatkowy wykaże w sposób niebudzący wątpliwości, że grunty te zostały zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej, co należało rozumieć jako zajęcie w sposób wyłączający prowadzenie działalności leśnej w jakiegokolwiek jej postaci. Poczynając od wyroku wydanego przez Naczelny Sąd Administracyjny dnia 18 lutego 2016 r., sygn. II FSK 1314/14 i dalej w kolejnych wyrokach, NSA wyraził pogląd, w myśl którego grunty pod liniami napowietrznymi są przez spółki energetyczne wykorzystywane w sposób trwały i z pewnością nieincydentalny, dla potrzeb tej działalności. W konsekwencji NSA uznał, że sklasyfikowane w ewidencji gruntów i budynków lasy położone pod napowietrznymi liniami energetycznymi podlegają opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 1

ustawy u.p.o.l. jako zajęte naprowadzenie działalności elektroenergetycznej. Taki sposób rozumienia przepisów został jednoznacznie podzielony również przez Ministra Rozwoju i Finansów.

Fakty niesporne.

Pismem z dnia 11 stycznia 2018 r. Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w P. poinformowała powoda, że w świetle obowiązującej linii orzecznictwa Naczelnego Sądu Administracyjnego oraz sugestii Generalnej Dyrekcji Lasów Państwowych, grunty zajęte pod nadziemne (napowietrzne) linie energetyczne należy objąć podatkiem od działalności gospodarczej. W związku z powyższym, wszystkie powierzchnie gruntów pod liniami nadziemnymi objęte służebnością przesyłu należy ująć w deklaracji podatku od nieruchomości, przyjmując stawkę jak za grunty związane z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Z uwagi na powyższe, Nadleśnictwo zadecydowało, że grunty objęte ww. umowami służebności będzie od tej pory w deklaracjach podatkowych traktować jako grunty, od których odprowadzać należy podatek od nieruchomości, a nie jak do tej pory - podatek leśny.

Decyzję dotyczącą zmiany sposobu opodatkowania powód podjął we własnym zakresie, nie zwracając się uprzednio do organów podatkowych o interpretację, czy też wydanie w tym przedmiocie decyzji podatkowych. Powód kierował się przy tym ugruntowaną w tamtym czasie linią orzecniczą sądów administracyjnych oraz stanowiskiem organów państwowych w zakresie wysokości i rodzaju podatku od nieruchomości zajętych pod linie przesyłowe. Zmian w zakresie rodzaju podatku od ww. nieruchomości powód nie konsultował z pozwanym.

Kwota odpowiadająca należnemu podatkowi od nieruchomości została obliczona na podstawie Uchwały nr (...) Rady Miasta i Gminy W. z dnia 26 października 2017 r., w której określono stawkę roczną podatku od nieruchomości związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, bez względu na sposób zakwalifikowania w ewidencji gruntów i budynków – 0,79 zł za 1m², co wynika z § 1 ust. 1 lit a powołanej Uchwały.

Fakty niesporne, a nadto dowód: pismo Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w P. z dnia 11 stycznia 2018 r. – k. 18-19, uchwała nr (...) Rady Miasta i Gminy W. z dnia 26 października 2017 r. – k. 20.

Pismami z dnia 2 lutego 2018 r. Nadleśnictwo W. przesłało pozwanemu oświadczenia o wysokości deklarowanych stawek podatkowych za rok 2018 dla gruntów pod liniami i urządzeniami elektroenergetycznymi (...) Sp. z o.o.

Fakty niesporne, a nadto dowód : pisma powoda z dnia 2 lutego 2018 r. – k. 31-34.

Z tytułu wynagrodzenia odpowiadającego wysokości uiszczonych podatków od nieruchomości za 2018 r., po złożeniu przez Nadleśnictwo W. deklaracji podatku od nieruchomości, bez uzyskania decyzji organu podatkowego, ustalającego podatek od nieruchomości, Nadleśnictwo W. wystawiło wobec pozwanego faktury z dnia 18 maja 2018 r. płatne w terminie do końca II kwartału 2018 r.:

- fakturę VAT nr (...) w kwocie 764,48 zł, wystawioną na podstawie postanowień umowy z dnia 12 listopada 2014 r.,
- fakturę VAT nr (...) na kwotę 91.449,25 zł, wystawioną na podstawie postanowień umowy z dnia 13 listopada 2014 r.

Fakty niesporne, a nadto dowód : faktura VAT nr (...) z potwierdzeniem odbioru – k. 145-146, faktura VAT nr (...) z potwierdzeniem odbioru – k. 143-144.

Pismem z dnia 5 czerwca 2018 r. Nadleśnictwo W. dokonało korekty deklaracji podatkowej za rok 2018 oraz przesłało pozwanemu deklarację, dotyczącą podatku od nieruchomości wraz z – deklaracją i listą wydziełów podlegających podatkowi leśnemu.

Pismem z dnia 14 czerwca 2018 r. Nadleśnictwo W. dokonało korekty deklaracji podatkowej za rok 2018 oraz przesłało pozwanemu deklarację, dotyczącą podatku od nieruchomości wraz z załącznikami oraz wykazem płatników podatku od nieruchomości od dnia 1 lipca 2018 r.

Fakty niesporne, a nadto dowód: pismo powoda z dnia 14 czerwca 2018 r. z załącznikami – k. 35-49.

Dnia 21 czerwca 2018 r. pozwany dokonał na rzecz powoda wpłaty tytułem wynagrodzenia za korzystanie z służebności przesyłu za II kwartał 2018 r. w wysokości 504,30 zł w związku z fakturą VAT nr (...), a 27 czerwca 2018 r. w wysokości 4,19 zł w związku z fakturą VAT nr (...). Kwoty te odpowiadały kwocie, stanowiącej równowartość podatków za rok 2018 według stawek deklarowanych przez powoda w latach 2012-2017, czyli jak za grunty rolne i leśne.

W konsekwencji po stronie E. O. pozostała niedopłata w kwocie 90.944,95 zł z tytułu faktury nr (...) i 760,29 zł z tytułu faktury nr (...), razem 90.944,95 zł.

Fakty niesporne, a nadto dowód: potwierdzenie wykonanych operacji na kwoty 504,30 zł i 4,19 zł – k. 147-148.

P. z dnia 2 lipca 2018 r. powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty dochodzonej pozwem w terminie 5 dni od daty otrzymania wezwania pod rygorem skierowania sprawy do postępowania sądowego bez ponownego wezwania do zapłaty.

W odpowiedzi na wezwania do zapłaty pozwany poinformował, że nie akceptuje wynagrodzenia wynikającego z wystawionych faktur VAT, a obliczonego przy zastosowaniu stawki najwyższej podatku od nieruchomości - od gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, wskazując, że sposób obliczenia wynagrodzenia jest sprzeczny z Umową Ramową o (...) z dnia 16 sierpnia 2012 r. E. O. wskazał, że uregulował wynagrodzenie z tytułu korzystania z gruntów Nadleśnictwa w kwocie odpowiadającej podatkowi od tych gruntów, które powinno być zapłacone w 2018 r. przy uwzględnieniu rodzaju tych gruntów. Z uwagi na powyższe pozwany odmówił zapłaty żądanej przez powoda kwoty, wezwanie do zapłaty traktując jako niezasadne.

Fakty niesporne, a nadto dowód: wezwania do zapłaty z dnia 2 lipca 2018 r. wraz z potwierdzeniami odbioru – k. 139-142, pismo pozwanego z dnia 11 lipca 2018 r. – k. 51-59.

Od 2018 r. do powoda nie dotarła żadna informacja urzędowa o zakwestionowaniu przez organ gminy, Samorządowe Kolegium Odwoławcze czy Wojewódzki Sąd Administracyjny poglądu, że przedmiotowe grunty powinny być objęte podatkiem od nieruchomości. Do dnia zamknięcia rozprawy powód nie złożył do organów podatkowych wniosku o wszczęcie postępowania podatkowego, którego efektem byłoby określenie w decyzji podatkowej podatku za przedmiotowe grunty w 2018 r. Wysokość podatku jest tym samym niezwyfikowana w postępowaniu podatkowym i sądowno-administracyjnym.

W lipcu 2018 r. uchwalona została zmiana do ustawy o podatku leśnym, zakładająca wyłączenie gruntów, przez które przebiegają urządzenia przesyłowe, z kategorii gruntów zajętych na wykonywanie innej działalności gospodarczej niż działalność leśna. Zmiana ta weszła w życie 1 stycznia 2019 r.

Fakty niesporne.

Powyższy stan faktyczny, który był zasadniczo bezsporny między stronami, Sąd ustalił na podstawie zgromadzonych w aktach sprawy powołanych wyżej dokumentów, którym przypisał znaczenie w rozumieniu art. 244 k.p.c. i art. 245 k.p.c. Moc dowodowa ww. dokumentów nie została przez żadną ze stron zakwestionowana w trybie art. 252 k.p.c., a i Sąd nie znalazł podstaw, by czynić to z urzędu.

Jedyna istotna okoliczność, która różniła stanowiska stron w procesie, dotyczyła obowiązywania umów ramowej i wykonawczych po ustaleniu służebności przesyłu na nieruchomościach pozostających w zarządzie powoda. Powód twierdził, że w odniesieniu do nieruchomości, których dotyczyło roszczenie, umowy te w spornym czasie już nie obowiązywały, albowiem wobec tych nieruchomości ustanowiono służebność przesyłu, a pozwany konsekwentnie

stał na stanowisku, że obowiązywały, albowiem służebności nie zostały ustanowione w odniesieniu do wszystkich nieruchomości, których umowy te dotyczyły. Kwestia ta zostanie omówiona w dalszej części uzasadnienia, albowiem dotyczy raczej rozważań prawnych, niż stricte ustaleń stanu faktycznego.

Sąd pominął jako nieprzydatne dla rozstrzygnięcia przedłożone przez pozwanego kserokopie orzeczeń w sprawach podobnych.

W ocenie Sądu, przywołane dowody w zakresie, w jakim stanowiły podstawę poczynionych w niniejszej sprawie ustaleń faktycznych, tworzą spójny i niebudzący wątpliwości, a przez to zasługujący na wiarę materiał dowodowy.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo okazało się zasadne.

W rozpoznawanej sprawie, powód dochodził od pozwanej należności obejmującej kwotę wynagrodzenia z tytułu ustanowienia służebności przesyłu i wywodził swoje roszczenie z umów zawartych z pozwanym w formie aktów notarialnych ustanawiających służebności przesyłu, mającej swoje źródło w art. 305¹ k.c., jak i art. 39a ustawy z dnia 28 września 1991 roku o lasach (Dz.U. z 2011 r. Nr 12, poz. 59). W świetle ust. 1 tego przepisu nadleśniczy może za zgodą dyrektora regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych obciążyć, za wynagrodzeniem, nieruchomości pozostające w zarządzie Lasów Państwowych służebnością przesyłu, z uwzględnieniem zasad gospodarki leśnej.

Podstawę prawną roszczenia powoda stanowi art. 354 § 1 i 2 k.c., zgodnie z którym dłużnik powinien wykonać zobowiązanie zgodnie z jego treścią i w sposób odpowiadający jego celowi społeczno-gospodarczemu oraz zasadom współzycia społecznego, a jeżeli istnieją w tym zakresie ustalone zwyczaje - także w sposób odpowiadający tym zwyczajom. W taki sam sposób powinien współdziałać przy wykonaniu zobowiązania wierzyciel.

W sprawie niesporne było zawarcie przez strony trzech rodzajów umów – ramowej, wykonawczych i służebności – oraz ich treść. Poza sporem pozostawał także fakt, że w okresie obowiązywania ww. umów strony dokonywały wzajemnych rozliczeń należnego powodowi wynagrodzenia. Należy zauważyć, że wynagrodzenie to zastrzeżone zostało zarówno w wiążącej strony umowie ramowej oraz umowach wykonawczych - tytułem korzystania z nieruchomości przez pozwanego, jak też ostatecznie w zawartych umowach ustanowienia służebności przesyłu. Strony dokonywały rozliczeń na podstawie postanowień wiążących ich umów – tj. kwartalnie na podstawie wystawionej przez powoda faktury VAT. Głównym dokumentem, na podstawie którego dokonywano powyższych rozliczeń, było sporządzane przez powoda oświadczenie o wysokości deklarowanych kwot podatku. Wysokość tego wynagrodzenia zależała od rodzaju zadeklarowanego przez powoda w oświadczeniu podatku, a w konsekwencji jego wysokości. Mając na uwadze łączące strony umowy służebności przesyłu, należało stwierdzić, że wysokość przysługującego powodowi wynagrodzenia uzależniona jest od wartości poniesionych przez niego podatków i opłat od części nieruchomości, z których korzystanie jest ograniczone w związku z obciążeniem ich służebnością przesyłu na rzecz pozwanego. Jednocześnie uregulowania w tym zakresie zawarte były także w łączącej strony ramowej umowie o współpracę oraz umowie wykonawczej.

Spór dotyczył obowiązywania umów, poprawności naliczenia wynagrodzenia za służebność przesyłu w 2018 r. w zakresie rodzaju zadeklarowanego podatku oraz procedury związanej z jego ustalaniem.

W pierwszej kolejności należało wskazać, że na gruncie niniejszego postępowania, zadaniem Sądu, nie mogło być określanie, czy i w jaki sposób powinny być opodatkowane grunty Skarbu Państwa, przez które przebiegają urządzenia przesyłowe pozwanego, bowiem kwestia wymiaru podatku nie należy do kategorii spraw cywilnych, a zatem wykracza poza kognicję tutejszego Sądu. Kwestie wymiaru podatku i podstaw jego wymiaru oraz prawidłowość złożonych deklaracji należą do organów podatkowych i sądów administracyjnych. Zadaniem Sądu, było jedynie zbadanie stosunku zobowiązaniowego w postaci umów łączących strony, w tym określenie ich obowiązków wynikających z zawartych umów oraz ocena zachowania się stron, w szczególności uwzględniając zasadę w art. 354 k.c., zgodnie z którą dłużnik powinien wykonać zobowiązanie zgodnie z jego treścią i w sposób odpowiadający jego celowi społeczno-

gospodarcemu oraz zasadom współżycia społecznego, a jeżeli istnieją w tym zakresie ustalone zwyczaje, także w sposób odpowiadający takim zwyczajom. W taki sam sposób powinien współdziałać przy wykonaniu zobowiązania wierzyciel.

W myśl art. 65 § 2 k.c. w umowach należy raczej badać, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu.

Mając na uwadze ustalony stan faktyczny Sąd uznał, że stanowisko pozwanego – w świetle którego powód naruszył postanowienia łączących stron umów, jako że w sposób jednostronny ustalił rodzaj opodatkowania nieruchomości obciążonych służebnością z pominięciem faktycznego wpływu drugiej strony umowy na to ustalenie - nie znajdowało uzasadnionych podstaw w realiach niniejszej sprawy.

W pierwszej kolejności należało przeanalizować umowy o ustanowienie służebności przesyłu, bowiem to one były źródłem zobowiązania pozwanego wobec powoda. Analiza zapisów wszystkich łączących strony umów w sposób jednoznaczny wskazuje, że w spornym okresie tj. w 2018 r. strony pozostawały związane jedynie umowami o ustanowieniu służebności, albowiem umowy te uchylały poprzednio zawartą umowę ramową (§12 ust. 2 umowy) oraz umowy wykonawcze (§12 ust. 3 umowy). Zgodnie z § 1 ust. 3 umowy ramowej oraz w § 1 ust. 3 umów wykonawczych, w sposób jednoznaczny ustalono, że określają one zasady i warunki współdziałania między stronami jedynie do czasu ustanowienia służebności przesyłu. W umowie ramowej w § 12 ust. 2 oraz umowach wykonawczych w §12 ust. 3 zastrzeżono, że ulegną one rozwiązaniu z momentem ustanowienia ostatniej służebności przesyłu dla gruntów objętych tymi umowami umów wykonawczych. Brak przy tym podstaw do przyjmowania, że postanowienia umowy ramowej i umów wykonawczych, dotyczące określenia wysokości wynagrodzenia za korzystanie z gruntów pod urządzeniami i liniami elektroenergetycznymi, miały obowiązywać po ustanowieniu służebności przesyłu odnośnie konkretnych gruntów danego nadleśnictwa, aż do czasu, gdy zostaną ustanowione służebności dotyczące wszystkich gruntów objętych umową ramową. Prowadziłoby to bowiem do wniosku, że wynagrodzenie za korzystanie z nieruchomości w zakresie służebności zostało między stronami uregulowane w trzech umowach, z których każda cały czas obowiązuje. Tym samym ocena zasadności dochodzonego roszczenia dokonywana winna być wyłącznie na podstawie umów o ustanowienie służebności przesyłu.

Pogląd ten wyraził w analogicznej sprawie Sąd Apelacyjny w Poznaniu, który w uzasadnieniu wyroku z dnia 16 października 2019 r., sygn. akt I AGa 96/19 nie miał wątpliwości co do tego, że umowa ramowa obowiązywała strony do czasu ustanowienia ostatniej służebności, tak jak wynika z umowy, ale zawsze w odniesieniu do tych nieruchomości, co do których służebność taka jeszcze nie została ustanowiona. Oczywistym bowiem było, że ustanowienie służebności przesyłu nie nastąpi wobec wszystkich nieruchomości jednocześnie, a zawarcie poszczególnych umów o służebność przesyłu odbywać się będzie stopniowo, w odniesieniu do każdej nieruchomości odrębnie, po poczynieniu stosownych przygotowań i opisu gruntów dokonanych przez stosowne Nadleśnictwa mające nieruchomości w zarządzie. Zamiarem stron przy zawarciu umowy ramowej musiało być zatem uregulowanie wzajemnych uprawnień i zobowiązań w odniesieniu do poszczególnych nieruchomości w okresie w jakim strony nie będą jeszcze związane umową przesyłu. Ważnym elementem umowy ramowej było to, aby zapewnić stronom, wobec zarządzania nieruchomościami przez różne Nadleśnictwa, wspólne zasady rządzące w tej kwestii wzajemnymi stosunkami stron.

Tym samym, w odniesieniu do nieruchomości, których dotyczy spór, nie było podstaw do uznania, że przy ustalaniu wysokości wynagrodzenia za służebność przesyłu strony winny kierować się zasadami wynikającymi z umowy ramowej, czy umów wykonawczych, umowy te bowiem nie wiązały już stron postępowania, wygasły w odniesieniu do nich z chwilą ustanowienia służebności przesyłu.

W związku z powyższym, Sąd uznał, że podstawę obciążenia pozwanego należnością za służebność przesyłu, za okres ujęty w pozwie, stanowią postanowienia umów o ustanowienie służebności przesyłu z dnia 12 oraz 13 listopada 2014 r. Treść ww. umów w części dotyczącej wynagrodzenia na rzecz powoda jest jednoznaczna w swoich zapisach stanowiąc, że z tytułu ustanowienia służebności przesyłu na rzecz pozwanego dla linii i urządzeń elektroenergetycznych

stanowiących jej własność, zabudowanych na gruntach pozostających w zarządzie powoda, powodowi przysługuje wynagrodzenie w wysokości odpowiadającej wartości podatków i opłat poniesionych przez powoda od części nieruchomości, z której korzystanie jest ograniczone w związku z obciążeniem nieruchomości służebnością przesyłu. Mając na uwadze dosłowne brzmienie postanowienia umów w zakresie wysokości uzgodnionego wynagrodzenia, zamiar stron i cel umów nie budzi wątpliwości. Przywołany zapis jednoznacznie stanowi, że wysokość wynagrodzenia za ustanowioną służebność przesyłu odpowiada wysokości poniesionych przez Nadleśnictwo podatków od gruntów zajętych pod urządzenia przesyłowe.

Materiał dowodowy zaoficerowany przez stronę pozwaną, w szczególności dokumenty – umowa ramowa i umowa wykonawcza, dały jedynie wyraz temu, że zgodnym zamiarem stron przy zawarciu umowy ustanowienia służebności było powielenie zasad w umowach obowiązujących tj. ustalenie wysokości wynagrodzenia poprzez odwołanie się do podatków poniesionych przez powoda, a nie faktycznie należnych. W tym miejscu należy wskazać, że zapisy umowy ramowej jak i umowy wykonawczej określały wartość wynagrodzenia powoda w sposób równy podatkowi od nieruchomości lub podatkowi leśnemu i rolnemu, zależnie od kategorii gruntów wynikających z ewidencji gruntów i budynków, zadeklarowanych przez poszczególne nadleśnictwa w deklaracjach złożonych właściwemu organowi podatkowemu za dany rok podatkowy. Wobec tego Sąd przyjął, że zapisy umów o ustanowienie służebności w zakresie dotyczącym się wynagrodzenia należnego powodowi, miały kształt i sens przydawany im przez stronę powodową. Nawet jeżeli pozostawały one w sprzeczności z wolą pozwanego, to nie została ona ujawniona powodowi przed lub przy podpisywaniu umów, ani nie została dostrzeżona przez powoda przed lub przy podpisywaniu umów ani nie została przez powoda niezaakceptowana. Wola wyłącznie jednej strony nie może zaś stanowić podstawy do wykładni kontraktu. Stąd też zarzuty pozwanego dotyczące art. 65 § 1 i 2 k.c. ocenić należało jako bezpodstawne.

Nawet gdyby uznać, że w świetle treści umów ustanowienia służebności zgodnym zamiarem stron i celem umowy było ustalenie wynagrodzenia odpowiadającego równowartości podatków należnych, a nie faktycznie poniesionych, to wówczas wykładnia powyższego postanowienia prowadziłaby do ustalenia treści zobowiązania sprzecznego z ustawą, co z kolei wyłącza art. 353¹ k.c. Należy podkreślić, że w kontekście umów ustanowienia służebności przesyłu na rzecz przedsiębiorstwa energetycznego zajmującego się przesyłaniem lub dystrybucją energii elektrycznej zasada swobody umów podlega obostrzeniu. Bowiemy w takim przypadku, zgodnie z art. 39a ust. 2 ustawy z 28 września 1991r. o lasach, wynagrodzenie za ustanowienie służebności przesyłu na rzecz przedsiębiorstwa energetycznego zajmującego się przesyłaniem lub dystrybucją energii elektrycznej ustala się w wysokości odpowiadającej wartości podatków i opłat ponoszonych przez Lasy Państwowe od części nieruchomości, z której korzystanie jest ograniczone w związku z obciążeniem tą służebnością. Ustawodawca również odnosi wysokość wynagrodzenia do kwot faktycznie poniesionych danin publicznych, a nie kwot należnych z tytułu prawidłowo naliczonego podatku. Tym samym powiązanie wysokości podatku rzeczywiście poniesionego przez powoda z wysokością należnego powodowi wynagrodzenia odpowiada również regulacji ustawowej.

Jak już wyżej wskazano, zadaniem tutejszego Sądu nie jest ustalenie, czy powód prawidłowo zadeklarował przeznaczenie nieruchomości objętych umowami służebności zawartymi przez strony postępowania, co więcej kwestia ta jest nieistotna w niniejszej sprawie. Najistotniejsza dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy jest treść przedmiotowych umów, bowiemy w jej świetle kwestią do ustalenia w niniejszym procesie jest jedynie wysokość podatków i opłat faktycznie poniesionych przez powoda za nieruchomości objęte tymi umowami w roku 2018, a nie podatków i opłat, które powód winien był ewentualnie uiścić.

Co więcej, na uwagę zasługuje, że w umowach łączących strony brak jest zapisu, pozwalającego pozwanemu ingerować w treść deklaracji podatkowych składanych przez powoda czy też rodzącego po stronie powoda obowiązek konsultowania z pozwanym danych w zamieszczanych w deklaracjach. Stosownie do treści umów, powód ma jedynie obowiązek przesłania pozwanemu faktury VAT najpóźniej do końca drugiego miesiąca danego kwartału, a § 5 pkt 5 obu umów mówi o tym, że wysokość rocznego wynagrodzenia z tytułu służebności przesyłu ustalana będzie na podstawie oświadczenia Nadleśnictwa W. o wysokości zadeklarowanych w danym roku podatkowym podatkach i opłatach od części nieruchomości, na których ustanowiona została służebność przesyłu. Punkt ten

stanowił nadto o prawie pozwanego do bieżącej weryfikacji zgodności oświadczenia ze stanem faktycznym. Zgodnie z powołanym postanowieniem strony nie przewidziały uprawnienia pozwanego do wiążącej powoda weryfikacji zgodności oświadczenia ze stanem prawnym, czyli, jak w niniejszym przypadku - powód nie musiał konsultować z pozwaną decyzji co do uznania, który podatek - leśny czy od nieruchomości - winien zadeklarować do zapłaty. Powyższa regulacja miała więc jedynie umożliwić pozwanemu kontrolę prawidłowości kwot żądanych tytułem wynagrodzenia, a nie kontrolę deklaracji podatkowych składanych przez powoda (tj. czy odpowiadają one rzeczywiście poniesionym podatkom i opłatom).

Słusznie wskazał także Sąd Apelacyjny w Poznaniu w przywołanym wyżej uzasadnieniu wyroku, że to, że pozwany nie miał żadnego realnego wpływu na treść złożonej przez powoda deklaracji, wynika także z przyjętego w umowie terminu do przedstawienia pozwanemu oświadczenia powoda o wysokości zadeklarowanych w danym roku podatkowym podatków i opłat. Przyjęty w umowie termin do 15 lutego danego roku, następował po terminie właściwym do złożenia przez powoda deklaracji właściwym organom, albowiem zgodnie z art. 6 pkt 5 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym, osoby prawne, jednostki organizacyjne, w tym spółki, nieposiadające osobowości prawnej, jednostki organizacyjne Lasów Państwowych, a także jednostki organizacyjne Krajowego Ośrodka (...) są obowiązane składać, w terminie do dnia 15 stycznia, organowi podatkowemu, właściwemu ze względu na miejsce położenia lasów, deklaracje na podatek leśny na dany rok podatkowy. W praktyce uprawnienia pozwanego w omawianym przedmiocie mogły się zatem ograniczać wyłącznie do sprawdzenia złożonych deklaracji pod względem ich zgodności z faktycznym stanem nieruchomości.

Idąc dalej należy wskazać, że w § 5 pkt 10 umów o ustanowienie służebności wskazano, że pozwany ma możliwość zajęcia stanowiska co do zasadności wywiedzenia przez powoda – na koszt pozwanego – ewentualnych środków odwoławczych na wypadek wydania przez organ podatkowy decyzji podważającej wartość podatku zadeklarowanego i uiszczanego przez powoda. W ocenie Sądu, powyższy przepis miał umożliwić pozwanemu przedstawienie opinii prawnej co do słuszności decyzji organu podatkowego – o ile zostanie wydana celem rozważenia przez powoda ewentualnego sporu z organem podatkowym. Jednocześnie należy mieć na uwadze, że powyższy przepis nie nakładał na powoda obowiązku wdania się w spór z organem podatkowym na tle wydanej przez niego decyzji w wypadku przedstawienia przez pozwanego opinii kwestionującej prawidłowość tejże decyzji.

W realiach niniejszej sprawy, na podstawie art. 353¹ i 354 k.c. i w kontekście umów o ustanowieniu służebności z 12 i 13 listopada 2014 r. należy uznać, że strona pozwana nie miała wpływu na kształt umowy w zakresie ustalania wysokości wynagrodzenia powoda. Jednakże mając na uwadze, że pozwany przystępował do niniejszych umów jako podmiot profesjonalny, posiadający wieloletnie doświadczenie w ramach prowadzonej działalności gospodarczej w zakresie dystrybucji energii elektrycznej, powinna wykazać się większym profesjonalizmem i starannością na poszczególnych etapach kształtowania zapisów umów. Pozwany nie uczynił tego i nie zastrzegł na swoją rzecz prawa do skutecznego kwestionowania wysokości wynagrodzenia na rzecz powoda. Co więcej, umowa nie zawierała jakichkolwiek mechanizmów dających pozwanemu wpływ na wysokość należnego powodowi wynagrodzenia, w tym na prawidłowość przyjętych przez niego rodzajów podatku od obciążonych części nieruchomości - tak jak na gruncie ustaleń faktycznych niniejszej sprawy – kiedy nie dojdzie do wszczęcia postępowania przed organami podatkowymi w celu ustalenia decyzją wysokości podatku. W niniejszej sprawie ustalono, że wysokość rocznego wynagrodzenia z tytułu służebności przesyłu ustalana będzie na podstawie oświadczenia powoda o wysokości zadeklarowanych w danym roku podatkowym podatkach i opłatach od części nieruchomości, na których ustanowiona została służebność przesyłu. Następnie powód zobowiązał się przysyłać takie oświadczenie do pozwanego. Z kolei prawo pozwanego ograniczało się jedynie do weryfikacji przedmiotowego oświadczenia ze stanem faktycznym.

Umowa nie przewidywała także obowiązku powoda wystąpienia z wnioskiem do organu podatkowego o wydanie interpretacji podatkowej nawet w sytuacji, z jaką mamy do czynienia w okolicznościach faktycznych niniejszej sprawy. Jedynie wydanie decyzji administracyjnej umożliwiało wprowadzenie ewentualnych zmian w zakresie wysokości podatku od nieruchomości obciążonych służebnością. Z kolei postanowienia te dotyczyły wyłącznie sytuacji, w których pozwany zostałaby uznany za zobowiązanego z tytułu podatku od nieruchomości w zakresie gruntów na

których została ustanowiona służebność przesyłu, bądź też gdy wydana zostałaby ostateczna decyzja administracyjna zmieniająca wysokość zapłaconego podatku w danym roku podatkowym od gruntów, na których została ustanowiona służebność przesyłu. Jednakże w niniejszej sprawie żadna taka sytuacja nie miała miejsca.

Zdaniem Sądu, powód w pełni wykonał ciążące na nim zobowiązanie, wynikające z łączących strony umów służebności przesyłu tzn. w sposób prawidłowy i zgodny z jego treścią oraz odpowiadający celowi społeczno-gospodarczemu. Bezsporny był fakt, że powód w całości uiszczył zadeklarowany w dokumentach deklaracji na podatek od nieruchomości obciążonych służebnościami. Wobec tego, powód dopełnił swojego obowiązku i był uprawniony do jego przerzucenia w całości na pozwanego. Poczyniona przez powoda zmiana rodzaju oraz wysokości podatku miała swoje uzasadnienie w istniejących w spornym okresie interpretacjach przepisów prawa podatkowego. Nie można więc postrzegać działań powoda jako działań niełojalnego wierzyciela, bowiem jego działanie było spowodowane sytuacją prawną, istniejącą w 2018 r. Podstawą dokonanej przez powoda zmiany klasyfikacji była ustawa, która, jak twierdziły organy podatkowe i sądy administracyjne wcześniej nie była prawidłowo stosowana. Fakt dokonania zmiany klasyfikacji gruntów wynikał więc z usprawiedliwionych przesłanek. Gdyby bowiem sporna okoliczność w istocie nie znalazła uregulowania w prawie – jak twierdzi pozwany – zbędne byłoby uregulowanie tej kwestii odmiennie już od stycznia 2019 roku poprzez wprowadzenie zmian do ustawy o podatku leśnym, co stanowi potwierdzenie dla działania powoda w oparciu o obowiązujące dotychczas przepisy prawa. Niezasadne było więc twierdzenie o deklarowaniu i wymierzaniu opłaty w oparciu nie o treść ustawy, a o obowiązującą wówczas linię orzecznictwa sądów administracyjnych.

Jednocześnie podkreślenia wymaga, że powód nie zadeklarował podatków od gruntów zajętych pod urządzenia przesyłowe, by zyskać jakikolwiek wyższy dochód dla siebie, ale by uczynić zadość swoim zobowiązaniom publicznoprawnym w zgodzie ze zmieniającą się linią orzeczniczą organów podatkowych i sądów administracyjnych. Całość dochodzonego w niniejszej sprawie wynagrodzenia odpowiada wartości poniesionego przez powoda podatku od nieruchomości obciążonych służebnością przesyłu ustanowioną na rzecz pozwanej. Mając na względzie powyższe, nie sposób zarzucać powodowi niełojalności, która miałaby polegać na jednostronnej zmianie interpretacji zapisów umowy w celu uzyskania dla siebie korzyści.

Reasumując, zdaniem Sądu, należne stronie powodowej wynagrodzenie z tytułu ustanowienia służebności przesyłu powinno odpowiadać uiszczonemu przez stronę powodową podatkowi od nieruchomości za rok 2018 r.

W konsekwencji Sąd zasądził od strony pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 91.705,24 zł.

Nie zasługiwało na uwzględnienie żądanie zasądzenia odsetek za opóźnienie w transakcjach handlowych, gdyż umowa o ustanowienie służebności przesyłu nie stanowi transakcji handlowej w rozumieniu art. 4 pkt 1 ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych. Dlatego też o odsetkach orzeczono zgodnie z art. 481 § 1 k.c. Zgodnie z treścią umów z dnia 12 i 13 listopada 2014 r. wynagrodzenie miało być płatne najpóźniej w ostatnim dniu kwartału. Z uwagi na fakt, że koniec II kwartału 2018 r. przypadał w sobotę 30 czerwca 2018 r., termin płatności wynagrodzenia mijał z dniem 2 lipca 2018 r., a zatem odsetki z tytułu opóźnienia w zapłacie wynagrodzenia za II kwartał należały się stronie powodowej od 2 lipca 2018 r.

Z uwagi na powyższe Sąd orzekł jak w punkcie I sentencji wyroku.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c., uznając, że powód uległ tylko co do nieznaczej części swego żądania (w zakresie dotyczącym typu odsetek), z uwagi na co należało włożyć tylko na jedną ze stron – pozwanego – obowiązek zwrotu wszystkich kosztów. Na koszty po stronie powodowej składa się koszt zastępstwa procesowego powoda przez Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej w wysokości odpowiadającej stawce z § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie w zw. z art. 99 k.p.c. w zw. z art. 32 ust. 3 ustawy o Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej. Z uwagi na powyższe orzeczono jak w punkcie II sentencji wyroku.

Nadto na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, Sąd nakazał sścięgnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Poznaniu kwotę 4.586 zł tytułem opłaty od

pozwu, od uiszczenia której Skarb Państwa jest zwolniony ustawowo na podstawie art. 94 u.k.s.c. Z uwagi na powyższe orzeczono jak w punkcie III sentencji wyroku.

Sędzia Małgorzata Małecka

ZARZĄDZENIE

1. Odnotować uzasadnienie wyroku (termin do sporządzenia uzasadnienia przedłużony do dnia 30 czerwca 2022 r. zarządzeniem Prezesa Sądu Okręgowego w Poznaniu).
2. Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikom stron - których na podstawie art. 369 § 1¹ k.p.c. poinformować, że z uwagi na przedłużenie terminu do sporządzenia pisemnego uzasadnienia wyroku termin do wniesienia apelacji wynosi trzy tygodnie.
3. Za trzy tygodnie od doręczenia lub z pismem.

Poznań, dnia 29 czerwca 2022 r. Sędzia Małgorzata Małecka